

**Risale-i Nur'un
Mahiyeti
ve
Sadelerstirme
Mes'elesi**

*İttihad İlmî Araştırma Heyeti
Tarafından Hazırlanmıştır*

Muhtelif çevrelerce zaman zaman ortaya atılan bu mes'ele hakkında muhtelif suallere, ilmî araştırma heyetimiz tarafından verilen cevaplardır.

1. SUAL: Risale-i Nur'u sadeleştirme iddialarını kimler çıkarıyor?

CEVAP: Risale-i Nur'un sadeleştirme iddiası daha çok Risale-i Nur ile ciddi meşgul olmayan ve kendi anlayışlarına ve gayelerine göre hareket eden çevrelerden çıkmaktadır. Ancak şu var ki;bu anlayışta olanlar iki kısım olarak görülüyor. Bir kısmı iyi niyetlidirler fakat meselenin iç yüzünü ve inceliğini ve Risale-i Nur'un bu husustaki beyanlarını ve Hazret-i Üstadın sağlığında ortaya çıkan bu tarz fikirlere ve teşebbüslere Üstadımızın izin vermediğini bilememekten böyle fikirlere sahib oluyorlar. İkinci kısım ise bilerek veya bilmeyerek bazı hissiyatın yani: «Bazen arzu fikir suretini giyer. Şahs-ı muhteris arzu-yu nefsanîyesini fikir zanneder.» (H. Şamiye:143) ifadesiyle Hazret-i Üstadın tesbit ettiği bir temayülün veya harici telkinlerin ve daha başka sebeplerin tesirinde kalarak usul harici çıkış yapanlardır.

*****

3. SUAL: Sadeleştirme iddiasının mahiyeti nedir?

CEVAP: Sadeleştirme iddiasının esası: Risale-i Nur eserlerini herkes anlayamıyor, ifade ve kelimelerini bu zamanın insanları bilhassa gençleri iyi ve rahatça anlayamıyorlar ilh. Şeklindedir.

*****

4. SUAL: Bu sadeleştirme meselesine Risale-i Nur ne diyor, izni var mı, yok mu?

Bediüzzaman Hazretleri bu meseleye nasıl bakıyor?

CEVAP: Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'un meziyetlerini anlatırken diyor ki:

«Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'aniyeyi hattâ en muannide karşı dahi parlak bir surette isbatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i İlahiyedir. Çünkü hakaik-i imaniye ve Kur'aniye içinde öyleleri var ki; en büyük bir dâhî telakki edilen İbn-i Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, "Akıl buna yol bulamaz!" demiş. Onuncu Söz Risalesi, o zâtın dehasıyla yetişemediği hakaiki; avamlara da, çocuklara da bildiriyor.» (Mektubat sh:372.)

*****

5. İşte Hazret-i Üstad te'vili mümkün olmayan bir sarahatle en zor meseleleri çocuklara da bildirdiğini ifade ediyor. Yine Hazret-i Üstad diyor ki:

«Elli-altmış risaleler (*) öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki; değil benim gibi az düşünen ve zuhurata tebaiyet eden ve tedkike vakit bulamayan bir insanın; belki büyük zekâlardan mürekkebe bir ehl-i tedkikin sa'y ü gayretiyle yapılmayan bir tarzda te'lifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inayet olduklarını gösteriyor. Çünkü bütün bu risalelerde, bütün derin hakaik, temsilât vasıtasıyla, en âmi ve ümmi olanlara kadar ders veriliyor. Halbuki o hakaikin çoğunu büyük âlimler "tefhim edilmez" deyip, değil avama, belki havassa da bildiremiyorlar.

*****

6. İşte en uzak hakikatları, en yakın bir tarzda, en âmi bir adama ders verecek derecede; benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlak, çoğu anlaşılmaz ve zahir hakikatları dahi müşkilleştiriyor diye eskiden beri iştihar bulmuş ve eski eserleri o sû'-i iştiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu hârika teshilât ve sühulet-i beyan; elbette bilâşübhe bir eser-i inayettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'an-ı Kerim'in i'caz-ı mane'îsinin bir cilvesidir ve temsilat-ı Kur'aniyenin bir temessülüdür ve in'ikasıdır.» (Mektubat sh:373)

*****

7- SUAL: Kelime, cümle ve ibareler, manayı ve düşünceyi ifade etme aletleri ve vesileleridir. Asıl olan manadır. Risale-i Nur'da ortaya konan manaları, günümüzün lisanı ve ifadeleriyle yazmak daha iyi olmaz mı?

CEVAP: Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

“Kur'anın bir nevi tefsiri olan Sözlere'deki hüner ve zarafet ve meziyet kimsenin değil; belki muntazam, güzel hakaik-i Kur'aniyenin mübarek kametlerine yakışacak mevzun, muntazam üslûb libasları, kimsenin ihtiyar ve şuuruyla biçilmez ve kesilmez; belki onların vücududur ki, öyle ister ve bir dest-i gaybîdir ki, o kamete göre keser, biçer, giydirir. Biz ise içinde bir tercüman, bir hizmetkârız. ” (Mektubat sh:383)

8- Lütfen geçen cümleye dikkat edilsin. Yani “Risaleler, ifadeler ve üslub bakımından tekrar gözden geçirilmelidir” gibi çıkmış veya çıkacak muhtemel iddialara karşı önceden verdiği Hazret-i Üstadın bir nevi cevabına bakınız: «Muntazam, güzel hakaik-ı Kur'aniyenin mübarek kametlerine yakışacak mevzun, muntazam üslub libasları, kimsenin ihtiyar ve şuuruyla biçilmez ve kesilmez. Belki onların vücududur ki;öyle ister ve bir dest-i gaybîdir ki, o kamete göre keser, biçer, giydirir. Biz ise içinde bir tercüman, bir hizmetkarız.» demek suretiyle bu ifadelerin kendi hüneri olmadığını, belki bir ihsan-ı İlâhi olduğunu te'vili imkansız bir şekilde tesbit etmişken, buna muhalif harekete hizmet denir mi? . .

9- Bediüzzaman Hazretleri şu hususları da ehemmiyetle nazara verip der ki:

«Risale-i Nur'un doğru ve hak olduğuna latif bir münasebet söyleyeceğim. Şöyle ki: Celcelutiye, Süryanîce bedi' demektir ve bedi' manasındadır. İbareleri bedi' olan Risale-i Nur, Celcelutiye'de mühim bir mevki tutup ekser yerlerinde tereşşuhatı görüldüğünden, kasidenin ismi ona bakıyor gibi verilmiş. Hem şimdi anlıyorum ki; eskiden beri benim liyakatım olmadığı halde bana verilen Bediüzzaman lâkabı benim değildi, belki Risale-i Nur'un manevî bir ismi idi. Zahir bir tercümanına âriyeten ve emaneten takılmış. Şimdi o emanet isim, hakikî sahibine iade edilmiş. Demek, Süryanîce bedi' manasında ve kasidede tekerrürüne binaen kasideye verilen Celcelutiye ismi işarî bir tarzda, bid'at zamanında çıkan Bediülbeyan ve Bediüzzaman olan Risale-i Nur'un hem ibare, hem mana, hem isim

noktalarıyla bedi'liğine münasebetdarlığını ihsas etmesine ve bu isim bir parça ona da bakmasına ve bu ismin müsemmasında, Risale-i Nur çok yer işgal ettiği için, hak kazanmış olmasına tahmin ediyorum.» (Şualar sh:747)

10- Mezkur ifadede geçen «Risale-i Nur'un hem ibare, hem mana, hem isim noktalarıyla bedi'liğine...» beyanı ile tespit edilen ibarelerinin yani; kelime ve cümlelerinin emsalsiz ve harikalığı, sarahatle belirtilmişken ve Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinde bu ifadelerin asrın anlayışına uygun olması, Risale-i Nur'a has bir meziyet olduğu tekraren nazara verilmişken, asrın anlayışına uygun olmadığı ve sadeleştirilerek neşrinin gerektiği, nasıl iddia edilebilir?

11- «Evet bu asrın dehşetine karşı, taklidî olan itikadın istinad kal'aları sarsılmış ve uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan; her mü'min, tek başıyla dalaletin cemaatle hücumuna mukavemet ettirecek gayet kuvvetli bir iman-ı tahkikî lâzımdır ki dayanabilsin. Risale-i Nur bu vazifeyi; en dehşetli bir zamanda ve en lüzumlu ve nazik bir vakitte, herkesin anlayacağı bir tarzda, hakaik-i Kur'aniye ve imaniyenin en derin ve en gizlilerini gayet kuvvetli bürhanlar ile isbat eder.» (Şualar sh:748) diye ortaya konan açık ifade karşısında “Risale-i Nur iyi anlaşılıyor” diyenler mezkur beyanda geçen “herkesin anlayacağı bir tarzda” ifadesine ters düşmezler mi?

*****

12- SUAL: Mezkur manadaki ifadelerden, yani; Risale-i Nur'un herkesçe iyi anlaşılması için sadeleştirme ve üslubuna yeni şekil verme gerekiyor diye ileri sürülen iddiaları Risale-i Nur'un kabul etmediğini gösteren başka ifadeler de var mı?

CEVAP: Evet vardır. Şayan-ı ibret o beyanlardan bazıları şunlardır:

«Herbir insan akrabasının saadetiyle mes'ud, azabıyla muazzeb olduğu gibi; Allah'ı inkâr edenlerin itikadlarınca bütün o saadetleri mahvoluyor, yerine azablar geliyor. İşte bu zamanda, bu dünyada bu manevî cehennemi insanların kalbinden izale eden tek bir çaresi var: O da Kur'an-ı Hakîm'dir. Ve bu zamanın fehmine göre onun bir mu'cize-i maneviyesi olan Risale-i Nur eczalarıdır.» (Emirdağ Lahikası-II sh: 244)

13- «

وَأَنَّ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ * وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ

)

mealindeki âyâtın sırr-ı kadere ait ve "İman-ı bilkader" "Hayrihî ve şerrihî minallahi teâlâ"nın isbatına medar mühim bir hakikatını dört mebhas ile öyle bir surette tefsir eder ki: Havassın fikirleri yetişmediği esrar-ı kaderiyeyi, basit avamların zihinlerine takrib edip anlattırıyor.» (Sözler sh:786)

14- «Risale-i Nur, bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması îcabeden, ehl-i iman elinde manevî elmas bir kılıncıdır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitab eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyz ve ilham tarîkiyla âyetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'anîdir, küllî marifetullah bürhanlarıdır.

15- Asrımızın efkârının anlayışına ve idrakine hitab edici mahiyeti ve Kur'an-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır.» (Barla Lahikası sh:8)

16- «Risale-i Nur; bütün tabakat-ı beşere hem medrese, hem mekteb, hem kışla, hem hekîm, hem hâkim olarak, en âmî avamdan en ehass-ı havassa kadar ders verip, talim ve terbiye etmesi bizce meşhuddur.» (Kastamonu Lahikası sh:70)

17- «Hem her ihtiyacımıza Kur'ân cevap veriyor, onda lâzım olan her hakikat sarîh olarak vardır ve madem Kur'ân, en güzel şekilde ders veren Allahın hediyesi, bir nuru ve rahmetidir... öyle ise, bu hazine-i rahmeti ve menba-ı hakikatı ders veren ve hakikî surette gençliğin ve âvamın anlayabileceği bir şekilde bildiren Risale-i Nur'u, dikkat ve tefekkürle ve devamlı olarak müsaid vakitlerimizi boşa gidermeden okumak ve yazmak en büyük ibadet ve zevk kaynağıdır. Hal ve istikbalin ve biz gençlerin, çok leziz ve iştihakla alacağı gayet nâfi ve vâfi bir ilâç ve bir tiryaktır, bir mânevî kurtarıcıdır. Bu kat'î hakikatlar meydanda iken, ona bütün kuvvetimizle sarılmamak, baştan aşağı Risale-i Nur'u tedkik etmemek, alâkadar olmamak, ancak gafletin eseri olabilir.» (Tarihçe-i Hayat sh:624)

18- «Risale-i Nur!.. Kur'an Âyetlerinin nurlu bir tefsiri... Baştan başa îman ve tevhid hakikatlarıyla müberhen... Her sınıf halkın anlayışına göre hazırlanmış... Müsbet ilimlerle mücehhez... Vesveseli şübhecileri ikna ediyor... En avamdan en havassa kadar herkese hitab edip, en muannid feylesofları dahi teslime mecbur ediyor...» (Tarihçe-i Hayat sh:681)

19- «Risâle-i Nur'daki âyetler, Kur'an-ı Hakîm'in en büyük mu'cizesi olan hususiyetleri kaybettirilmeden, büyük bir san'at ve meharetle Türkçemize tefsir edildiği için; Risâle-i Nur'u kadın, erkek, memur ve esnaf, âlim ve feylesof gibi her türlü halk tabakası okuyup anlayabiliyor. Kendi istidadları nisbetinde gördükleri istifadeler karşısında ona bir kat daha sarılıyorlar. Liseliler, üniversiteliler, profesörler, doçentler, feylesoflar okuyorlar. Bu münevver sınıflar fevkalâde istifade ettikleri gibi; Risâle-i Nur'un hârikulâdeliğini ve te'lif san'atındaki üstünlüğünü tasdik edip hayretler içerisinde bütün külliyyatı okumak iştiyakına sahip oluyorlar.

20- Bu rağbet ve şiddetli alâka hiçbir psikolog, sosyolog ve feylesofun eserinde görülmemiştir. Onlardan ancak tahsilli kimseler istifade edebilmişlerdir. Bir ortaokul çocuğu veya okumasını bilen bir kadın, büyük bir feylesofun eserini okuduğu zaman istifade edememiştir. Fakat Risâle-i Nur'dan herkes derecesine göre istifade etmektedir.» (Şualara sh:549)

21- «Üstadımız, malik olduğu kuvvet-i îman ve ihlâs-ı tamme ile hakaik-i Kur'aniye ve îmaniyeyi avam ve havas talebelerinin umumunun istifade edebileceği ve asrın anlayışına uygun yepyeni bir tarz-ı beyanla ifade ve izhar etmiştir. Böylece Risale-i Nur gibi taptaze ve parlak ve yüksek bir tefsir-i Kur'aniyi inayet-i Hakla meydana getirmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh:694)

*****,

22- «NUR TALEBELERİ tarafından soruldu ki NUR RİSALELERİNDE denilmiş; "KÜFR-Ü mutlakın dehşetli tahrifatına karşı tamirci bir ATOM BOMBASI RİSALE-İ NUR'dur Bunun bir numunesini isteriz.

ELCEVAP: ASA-YI MUSA mecmuaları hususen ve numunesi Altıncı, Yedinci Sekizinci Mes'eleler ve Sekizinci Onbirinci Hücet-i İmaniye ki: En derin bir feylesofla bir çocuk onlardan en derin hakikatı anlayabilir ve vehim ve vesveseli bırakmaz.» (Nur Çeşmesi sh:5)

23- «RİSALE-İ NUR avamdan en alim ve en münevvere kadar her sınıfın kendi istidadı nisbetinde istifade edebileceği bir eser külliyyatıdır. İşte bu hakikatler içindir ki; NUR'ları okuyan ve yazan nurcular dünyanın her tarafında gittikçe çoğalmaktadır.» (Nur Çeşmesi sh:169)

24- «Risale-i Nur şimdiye kadar hiç bir ilim adamının tam bir vuzuh ile isbat edemediği en muğlak mes'eleleri, gayet kolay bir şekilde en basit avam tabakasından tut da en yüksek havas tabakasına kadar herkesin istidadı nisbetinde anlayabileceği bir tarzda şübhesiz tam ikna' edici bir şekilde izah ve isbat etmesidir. Bu hususiyet hemen hemen hiçbir ilim adamının eserinde yoktur.» (Gençlik Rehberi sh:240)

25- «Kur'anın en büyük mu'cizelerinden birisi de, gençlik ve tazeliğini muhafaza etmesidir. Ve o asırda inzal edilmiş gibi, her asrın ihtiyacını karşılayan bir vechesi olmasıdır. İşte bu asırda meydana getirilen bir tefsirde;Kur'an-ı Hakim'in asrımıza bakan vechesinin keşf edilip, avâmdan en havassa kadar her tabakanın istifade edebileceği bir üslûbla îzah ve isbat edilmiş olması...» (Konferans sh:12) gibi beyanlar, sarih ve te'vili imkansız bir şekilde Risale-i Nur'a kalem karıştırmanın kapısını tamamen kapamıştır.

26- Şu ifadeler de şayan-ı teemmüldür.

«Vaktiyle sekiz âyetten istifade ettiğim sekiz sözü biraz uzunca nefsimle demiştim. Şimdi kısaca ve avâm lisanıyla nefsimle diyeceğim. Kim isterse beraber dinlesin.» (Sözler sh:5)

27- Birader, haşır ve âhireti basit ve avâm lisanıyla ve vâzih bir tarzda Beyânını ister isen, öyle ise şu temsilî hikâyeciğe nefsimle beraber bak, dinle:» (Sözler sh:48)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ
إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Bir Ramazan gecesinde, şu kelâm-ı tevhidînin onbir cümlesinin herbirinde birer tevhid mertebesi ve birer müjde bulunduğunu ve o mertebelerden yalnız deki mânâyı, basit avâmın fehmine gelecek bir muhavere-i temsiliye ve bir münazara-i faraziye tarzında ve lisan-ı hali, lisan-ı kal Sûretinde söylemiştim. Bana hizmet eden kıymetdar kardeşlerimin ve meşicid arkadaşlarımlın arzuları ve istemeleri üzerine o muhavereyi yazıyorum.» (Sözler sh:590)

29- «Her risalede herkesin hissesi var, fakat herkes her şey'ini bilmek lâzım değildir.» (Barla Lahikası sh :344)

30- Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri diyor ki: «Risale-i Nur başka kitaplar gibi yalnız ilim vermiyor; onun manevi dersi de vardır. » (Gençlik Rehberi sh:229)

31- «Kur'anın bu asırda yüksek bir tefsiri olan Risale-i Nur'daki bazı bahisleri başlangıçta tamamen anlayamazsanızda onun manevi tesiri ve manevi feyzi, ruh ve kalbinize nüfuz eder;mana aleminizi istila eder, kat'iyen istifadesiz kalmazsınız.» (Gençlik Rehberi sh: 232)
İşte Risale-i Nur'un ifade ve üslubundaki kudsiyet ve manevî te'sir sırrı, beşeri düşüncelerin müdahalesini kabul etmez, bozular. Tabirat-ı Nuriye'ye tasarruf edilse nuru uçar, posası kalır.

*****

32- SUAL: Daha önce de sadeleştirme teşebbüsleri olmuş mudur?Bediüzzaman ve yakın talebeleri bu teşebbüsleri nasıl karşılamışlardır?

CEVAP: Risale-i Nur'ları sadeleştirme teşebbüsüne karşı 1990 senesinde neşredilen ve Bediüzzaman Hazretlerinin yakın talebe ve hizmetkarlarının imzaları bulunan bir lâhika mektubunda, Bediüzzaman Hazretlerinin durduğu bir sadeleştirme hadisesi nakledilirken deniliyor ki:

«1950'den sonra "Büyük Doğu" mecmuasını çıkaran meşhur yazar ve şöhretli edip Necip Fazıl Kısakürek, risalelerden bazılarını sadeleştirerek mecmuasında neşrettiği zaman, Hazret-i

Üstad onu durdurmak için talebelerini vazifelendirdi ve o neşriyatı durdu. Bu hususta, Üstadın hizmetkârı ve en yakın talebelerinden merhum Ceylan Çalışkan ile Zübeyr Gündüzalp, Necip Fazıl Bey'e Risale-i Nur'un sadeleştirilemeyeceğine dair uzun mektuplar yazdılar. Müdellel ve mevsûk hüccetlerle onu durdurdular.»

33- Sadeleştirme hakkında bir hâdise de mezkur Lahikada şöyle beyan edilmiştir:

«1948-1949'da Afyon hapsinde Ahmed Feyzi Ağabeyin Hazret-i Üstad'a gençler için risalelerin biraz sadeleştirilmesine dair mektubuna, Hazret-i Üstadımızın verdiği cevaptır: "Saniyen: Nur'un metni, izaha ihtiyacı olsa, ya satırın üstünde, ya kenarda hâşiyecikler yazılsa daha münasiptir. Çünkü metin içine girse, teksir edilen nüshalar ayrı ayrı olur, tashih lazım gelir. Hem su-i isti'male kapı açılır, muarızlar istifade ederler. Hem herkes senin gibi muhakkik müdakkik olmaz, yanlış mana verir, bir kelime ilave eder, ehemmiyetli bir hakikatı kaybetmeye sebep olur. Ben tashihatımda böyle zararlı ilaveleri çok gördüm.

Hem benim tarz-ı ifadem, bu zamanın Türkçesine uygun gelmiyor. Bir parça dikkat ve teenni ister. Belki bunun da bir faydası, bir hikmeti var...» (Emirdağ Lâhikası Elyazma sh:661)

34- Mezkur hadisede yalnız Gençlik rehberi için ve çok ehil ve âlim bir talebesine dahi sadeleştirme iznini vermediği, ancak dipnotları şeklinde lügatlerin yazılabileceği ifade edilmişken ve aynı ihtiyaç bilhassa gençler için giderek daha da şiddetlendiği halde ve hazret-i Üstad'ın yakın dairesinde gayet ehliyetli ve edip şahsiyetler de varken lügatları, dipnotları halinde yazılmış bir Gençlik Rehberi hakikî Nur şakirdleri sahasında ortaya konmamıştır. Ancak latince yazı ve teksirle neşredilmiş Asa-yı Musa'nın sonunda lügatçesi konulmuştur. Daha sonraları Hazret-i Üstad'dan izin alınarak Risale-i Nur Külliyyatı'nın kelimelerini de içine alan "Yeni Lügat" namında umumî bir lügat kitabı 1968'de neşredilmiştir ve bundan sonra da lügat ihtiyacını karşılayan pratik çalışmalar yapıldı ve daha da yapılıyor. Zira kelime ve tabirlerin sadeleştirilmesi değil, öğrenilmesi nazara verilir. Ezcümle, bir teşvik yazısında deniyor ki:

35- Risale-i Nur, yirminci asrın müslümanlarını ve bütün insanları koyu fikir karanlıklarından ve müdhiş dalalet yollarından kurtarmak için müellifin kendi ihtiyarıyla değil, bir ihsan-ı İlahî olarak yazılmış olan ilhamî bir eserdir. İşte insan üzerindeki tesiri pek büyük olan böyle bir eseri devamlı olarak, teenni ile ve lügatların manalarını öğrenerek, dikkatle okuyabilseniz,

gececi gündüzlü çalışan birçok Nur talebeleri gibi siz de büyük bir huzur ve saadete kavuşursunuz. (Nur'un İlk Kapısı sh:182)

36- Gazete neşriyatıyla ileri sürülen mezkûr sadeleştirme iddiasına cevap veren aynı lâhikada çok dikkat çekici olan şu hususlar da kaydedilmiştir:

«Gazetede aynı yazıda yazar, Şemseddin Yeşil'in risalelerden aldığı parçaları kendi eserinde değiştirerek neşrettiğini ve bu hareketini Bediüzzaman'ın hoş karşıladığını yazıyor.

37- Biz hizmetkarları yakînen biliyoruz ki; böyle dost bazı yazarları gücendirmemek için Hazret-i Üstadımız zâhiren muhalefetini göstermezdi. Meselâ elyazma Emirdağ Lahikasında yakın talebelerine hitaben şu mektubu yazmıştır:

«Aziz sıddık kardeşlerim,

Evvelâ: Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükrediyorum ki; Risale-i Nur'un neşrinde Medreset-üz Zehra erkanlarının sarsılmaz, geri çekilmez himmetleri ve gayretleri, ceridelerle intişarına ihtiyaç bırakmamış, İntişardaki ihlası;ceridelerde münafi-i ihlas olan cereyanlara alet olmaktan muhafaza etmiş. Hatta en ziyade Nurlara tarafdâr olan Sebilürreşad'ın hakkımızda neşriyatına tarafdâr olamazdım. Ve hatırını kırmamak için onun teşebbüslerini zahiren reddedemedim, fakat kalben razı değildim. Medreset-üz Zehra'nın ihtiyac-ı hakiki derecesinde neşriyat-ı halisanesi, ceridelere , ihtiyaç bırakmamış.» (Siyaset, Neşriyat, Şerh ve İzah Meseleleri sh:167)

38- Risalelerden bazı bahisleri bir derece izah ederek mecmua ile neşrini isteyen alîm talebesine mektubunda da Hazret-i Üstad: «Sakin Şemsi gibi Nurları tağyir etmesin» diyerek izin vermez. (Siyaset, Neşriyat, Şerh ve İzah Mes'eleleri sh:167)

Aynı mes'eleyi te'yid eden şu hadise de gayet ibretamizdir: ....

Nur talebesi bir doktor, bir derleme yazıp neşretmiş ve bu eserden bir miktarda Üstad Bediüzzaman'a göndermişti. Bediüzzaman Hazretleri, bu kitabın içindeki Risale-i Nur'dan alınan kısımların dışındakileri, kağıt yapıştırarak kapattırması ve bu şekilde bir adedini de neşreden talebesine göndermiştir. Bu hadisenin şâhidi olup, bu yapıştırıp kapatma işinde çalışanlardan halen hayatta olanlar vardır ve bu hadiseyi bazı yaşlı Nurcularda bilmektedirler.

Şimdi bu hadiseye bakıyoruz:Aynı zatın Risale-i Nur'u medheden ve ona teşvik eden bir yazısını Bediüzzaman Hazretleri Sikke-i Tasdik Mecmuasınının 248. Sahifesine ve Gençlik Rehberinin sonuna;Konferans'ın 125. Sahifesine koymuşken ve yine talebelerinin pek çok yazı ve mektublarını Risale-i Nur'un muhtelif kısımları arasına almışken, hatta bizzat bir talebesinin yazdığı bir konferansa Risale-i Nur'da yer vermişken; neden bu eserdeki Risale-i Nur'dan alınan parçaların haricindekileri kapatıp çıkarmıştır?

Bu esere yapılan müdahale, başlıca iki sebepten olduğu görülmektedir:

a) Risale-i Nur'un vazifedar olduğu sahaya, Yani müceddidlik vazifesine ve irşad makamına bir nevi ortaklık getirir bir durum vardır. Mesela, Kur'an ve iman nokta-i nazarında insanın külli mahiyet ve vazifesi beyan edilirken, "Marifetname müellifine göre insan..." deyip o eserden irşad makamında nakil yapılmıştır.

b) Yazar kendi sahası olan Tıp bilgisinden mesela böbreğin yapısı ve vazifeleri hakkında, Risale-i Nur'un asıl gayesine göre lüzumsuz tıbbi tafsilata ve teferruata hayli yer vermiştir. Böylece nazarları teferruat olan mesele çevirmek gibi bir tarza girmiştir. Gerçi bu zat iyi niyetli ve halis bir Nur talebesidir. Kendi ihtisas sahası olan Tıbbı ait bir mevzuda yazabilir; fakat Risale-i Nur'la mezcederek ve Risale-i Nur namına ve irşad makamında olmamalıdır. Hatta ilim sahasında yazılan eserlerde, Nur'un o ilim sahalarına taalluk eden ilmi keşiflerinden örnekler nakledilebilir. Bu husus mezkur tarzdan elbette farklıdır. Risale-i Nur'da da başka eserlerden nakiller vardır. Ancak bu menkulat, irşad ve izah makamında değil, belki Risale-i Nur'da verilen hükmü ve izahı, ihtisas cihetiyle teyid etmek gibi makamlarda yapılmıştır. Mesela İşarat-ül İ'caz'ın 42. Sahifesinde ihtisas ve teyid makamında nakledilen imanın tarifi ile alakalı Sa'd-ı Taftazani'nin beyanı ve Beşinci Mektubda ve Mektubat'ın 355 ve 454. Sahifelerinde İmam-ı Rabbani'nin, imana hizmetin ehemmiyetini teyid makamında nakledilen beyanları ve 19. Mektubun 16. İşaretinin Birinci Kısımında delail-i nübüvveti teyid makamında Kütüb-ü Sabıkadan yapılan nakiller ve Mektubat sh:14 p. 2'de ihtisasa yani dinde söz sahibi oluşu cihetiyle İbn-i Hacer'in hediye hakkındaki hükmü ve Onbirinci lem'anın İkinci ve Dokuzuncu Nüktelerinde ve temsilen teyid makamında Edeb-üd Din ve-d Dünya Risalesinden nakil ve İbn-i Sina'nın iktisada dair mevzuu teyid makamında beyanının nakli ve Emirdağ Lahikası sh: 206'da Seyyid Şerif Cürcanî'nin ihtisas makamında Yezid ve Velid hakkındaki hükmünün nakli ve sh:210'da İlm-i Kelam ve Ehl-i Sünnet

imamlarının ayetler ve hadisler müvacehesindeki hükümlerinin Risale-i Nur'un meşrebini (ihtisasları cihetiyle) teyid ettiklerinin nakli ve Barla Lahikası sh:140'da İlm-i Kelam alimlerinin "imkan" hakkındaki mevzuyu teyid eden hükümlerinin nakli ve bunun gibi daha pek çok örneklerin verilmesi mümkün olan Risale-i Nur'daki menkulat; elbette ki mezkur eserde mahzurlu görülen nakiller gibi değildir. Yani Risale-i Nur'un irşad ve izahatı yetersizmiş gibi bir manayı işmam eder makamda değildir.

*****

39- SUAL: Bediüzzaman Hazretlerinin Risale-i Nur'un neşri ve muhafazası için vazifedar kıldığı kişiler var mıdır? Yoksa Risale-i Nur miri malı gibi herkesin tasarruf edebileceği bir durumda mıdır?

CEVAP: 1990 yılında neşredilen mezkur lahika mektubunda , bu suale cevap olacak manada deniliyor ki:

Aynı yazarın iddiaları arasında: "Risaleler miri malıdır. Hiç kimsenin hatta müellifinin dahi bu eserleri sahiplenmeye hakkı yoktur" diyerek Nurları yağma yapılabilir sahipsiz bir mal şeklinde gösteren ve çok acib bir fevza kapısını açan iddiası da var. Anlaşıyor ki, bu iddia sahibi Hazret-i Üstadın mükerrer vasiyetlerinde ve eserlerinin çok yerlerinde "sahibler" diye vasıflandırdığı ve Nur'un haslar dairesini teşkil eden "varisler" ve iman hizmeti fedakarlarını adeta hiçe sayıyor. Sözü uzun etmemek için vasiyetnameleri ve haslar dairesinin fedakarlarına dair pek çok beyanlarını külliyyat-ı Nur'a havale ile birkaç parçayı nakletmekle iktifa ediyoruz. Şöyle ki:

40- «Risale-i Nur'a sizin gibi pek ciddî sahib ve muhâfız ve vâris ve hakikatbîn ve kıymetşinas zatların benim yerimde benden daha kuvvetli, ihlâslı olarak vazife-i Kur'âniye ve îmaniyede çalıştıklarını gördüğümünden, kemal-i ferah ve sürur ve itminan ve istirahat-ı kalb ile ecelimi ve mevtimi ve kabrimi karşılıyorum, bekliyorum.» (Kastamonu Lahikası sh:5)

41- Aşağıdaki mektubu da Hazret-i Üstad; Afyon hapsinden tahliyesi zamanında kendi mübarek hattıyla yazmış ve Risale-i Nur'u mahkemede hararetle müdafaa eden ve sadakat gösteren talebelerine, mektubun başına isimlerini yazarak göndermiştir:

«Aziz, siddik kardeşlerim!

Bayram tebrikiyle beraber herbirinizi derecesine göre birer Said ve birer vârisim ve benim yerimde Nurların birer bekçi muhafızı olarak, manevî bir hatıraya binaen kabul ettiğimi haber verdiğim gibi şimdi de size beyan ediyorum. Madem haddimden çok ziyade hüsn-ü zannınızla bana ulûm-u imaniye ve hizmet-i Kur'aniyede bir üstadlık vermişsiniz. Ben de herbirinize derecesine nisbeten eski zaman üstadlarının icazet almaya lââyık olan talebelerine icazet-i ilmiyeyi verdikleri misillü icazet veriyorum. Ve bütün kanaatımla ve ruh u canımla sizi tebrik ediyorum. İnşâallah şimdiye kadar sadakat ve ihlas dairesinde fevkalâde neşr-i envâr ettiğiniz gibi daha parlak devam edip bu âciz, zaîf, mütekaid Said bedeline binler muktedir, kuvvetli vazifeperver Said'ler olursunuz.» (Emirdağ Lahikası-II sh: 6)

42- Risale-i Nur'un mal-ı umumi olup, temellük edilememesi demek:Risalelerdeki hakikatler, Kur'anın malıdır, fikir mahsulü değildir demek olduğu külliyyatın müteferrik yerlerinde musarrahtır. Diğer bir manada da;İhlas ve sadakat üzere herkes Risale-i Nur'la hizmet-i imaniye yapabilir, muhtaçlara bildirir, istifadelerine vesile olur demektir. Yoksa, risalelere istediği gibi tasarruf eder ve menfaatlanavilir demek değildir.

43- Yazıda, risaleden alınıp değişiklik yapılan bir parça ile, asıl orijinal arasında mukayese için örnek veriliyor. Böylece o meçhul şahsın, Bediülbeyan vasfıyla tavsif edilen Risale-i Nur'un belagatının üstünde bir belagat sahibinin bulunduğu fikri ihsas edilmekle, ehl-i vicdanın nazarında nasıl bir istiskale maruz olduğu izahtan varestedir.

44- Hazret-i Üstad değil sadeleştirmeye, kalem karıştırmaya dahi razı değildir. Buna bir misal olarak da şunu arz edelim:

Hazret-i Üstadımız bir gün, en has talebesinin Fihrist Risalesine güya mana daha güzelleşiyor düşüncesiyle yaptığı ilaveleri görüp mütalaadan sonra, Zübeyr'le Ceylan'ı çağırıp; “Benim Sungur ile bir muhakemem var. Onlar böyle böyle yapmışlar. Beraber gelin manaya dikkat edin, hangisi doğru?” deyip karşılaştırıp sonra te'lifindeki, asliyetteki mananın şümulu ve isabeti ortaya çıkmakla, o risaleyi getirene şiddetli bir tokat aşkedip: “Titremeli idiniz. Ben dahi kalem karıştıramıyorum. Siz nasıl kalem karıştırdınız?” diye hiddet gösterdiği, yeminle bu hadisenin hem şahidi hem muhatabı olarak arzediyoruz.

45- Meselemizle alakalı bir hatırayı Ahmed Aytimur anlatıyor:

Üstadımız Samsun Mahkemesi münasebetiyle İstanbul'a geldiğinde, bir gün bu manada bir sohbette, şu mealde beyanda bulundular:

«Adamlar dünyevi hacatı için veya ticaret veya dünyevi bir maksad için ta şarktan buraya kadar geliyorlar, masraflar yapıyor, zahmetlere katlanıyorlar. Uhrevi ve ebedi hayat ve saadeti için neden anlamağa çalışmıyor? Lügata baksın, dikkat etsin, gayrette bulunsun. Bu işde de biraz zahmet çeksinler.

*****

46- SUAL: Hizmet düsturlarında zamanın şartlarına göre değişiklik getirmek, hikmetin iktizası olduğu söyleniyor, ne dersiniz?

CEVAP: Yine aynı lahika mektubunda deniliyor ki:

Risale-i Nur'daki hakaik-ı imaniyye ve Kur'aniyye dersleri gibi, Nur talebelerinin hizmete, derse ve sair talebelik vecibelerine dair, Lahikalarda ve mektubatta Hazret-i Üstadın müteaddit ders ve talimleri, ihtar ve ikazları vardır. Bu husus Hizmet Rehberinin başında şöyle ifade edilmiştir:

«Risale-i Nur müellifi muazez Üstadımız, uzun yıllar boyunca hizmet-i Nuriyenin muhtelif safhalarında talebeleriyle birlikte maruz bırakıldığı çeşitli hallerde, zaman ve zemine münasib ve o hallere muvafık ders, ikaz ve irşadlarda bulunmuştur. Risale-i Nurdaki hakaik, nasilki doğrudan doğruya feyz-i Kur'andan mülhem hakikat-ı imaniyedir; zaman ve zemine göre değişmez ebedi hakikatlardır. O kudsi hakikatların ders ve taliminde, neşir ve ilanatında da hizmete taalluk eden irşad, ikaz, teşvik ve tergibi tazammun eden şu gelecek meseleler de herhalde değişmez dersler ve esasattır ki;nur talebelri hayatın ve hizmetin muhtelif saha ve safhalarında onlardan istifade ederler, müşkilatlarını giderebilirler.» (Hizmet Rehberi sh:7

*****

47- SUAL: Risale-i Nur'un lisanı, asıl Türkçe midir? Türk dilinde yeri ve edebi derecesi nedir?

CEVAP: 1990 senesinde neşredilen aynı lahika mektubunda, sualinizle alakalı olarak şu hususlar naklen kaydediliyor:

«Risale-i Nur'un çok eski, çok sadık ve çok fedakar bir talebesi merhum halil İbrahim'in lahikadaki fıkrasından bir parça: Risale-i Nur Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın taht-ı tasarrufunda olduğundan, ona uzanan, ilişmek isteyen her el kırılır ve her dil kurur. Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın

kavl-i şerifinin îma ve işaretinden şu devrede Türk lisanının sadmeler geçirmesine bakılırsa, "Risale-i Nur", Türkçe'de, lisan üzerinde de imam olacağına; yani yarın hâlis Türkçe olan Risale-i Nur'un kesb-i imtiyaz edip diğerlerini terke edeceklerine dair işaret-i Kur'aniyedendir demiş olsam hata etmemiş olurum zannederim.» (Emirdağ Lahikası-1- sh:99)

48- Aynı mektub şöyle devam ediyor:

«(Mekteb- Fünunda ve ulum-u İslamiyyede gayet müdakkik ve kıdemli muallimlerden hasan Feyzi'nin hazret-i Üstadın tashih ve tensibinden geçmiş olan ehemmiyetli ve çok uzun bir mektubudur: Fakat bir kısmı tayyedildi; neşrine lüzum görülmedi.)

Ey Risale-i Nur! Senin Kur'an-ı Kerim'in nurlarından ve mu'cizelerinden geldiğine, Hakk'ın ilhamı, Hakk'ın dili olup onun emri ve onun izni ile yazıldığına ve yazdırıldığına, artık şek şübhe yok. Fakat acaba senin bir mislin daha yazılmış mıdır? Türkçe olarak te'lif ve tertib ve tanzim olunan, müzeyyen ve mükemmel, fasih ve belîğ nüshalarının şimdiye kadar bir eşi ve bir benzeri görülmüş müdür? Yüzündeki fesahat ve özündeki belâgat ve sendeki halâvet başka eserlerde görünmüyor. Ehil ve erbabına malûm olduğu üzere âyât-ı beyyinat-ı İlahiyenin türlü kıraat ile hikmet ve hakikat ve marifet ilimlerini ve daha bir çok rumuz ve esrar ve işaret ve ulûm-u Arabiyeyi hâmil olduğu gibi, sen dahi bir çok yücelikler sahife ve satırlarında, hattâ kelime ve harflerinde, talebelerini hayret ve dehşetlere düşüren birçok esrar ve ledünniyat taşıyorsun. İşte bu hal senin bir mu'cize-i Kur'an olduğunu isbat ediyor. Öyle yazılmış ve öyle dizilmişsin ki; insanın baktıkça bakacağı, okudukça okuyacağı geliyor. En âlî bir taleben senden feyiz ve ilm ü irfan aşkı aldığı gibi, en avam bir taleben de yine senden

ders duygusunu alıyor. Sen ne büyük bir eser, ne tatlı bir keversin. Bu hâlin Türkçemize büyük bir kıymet ve tükenmez bir meziyet bahşediyor. Senin ulviyet ve kerametin Türk dilini bütün diller içinde yükseltiyor. Kur'andan maada hiçbir kitaba ve hiçbir kavmin lisanına sığmayan bu kadar yüksek asalet ve fesahatı seninle dilimizde görüyoruz.

49- Fesahat ve belâgatın son haddine çıktığı bir devirde Kur'an-ı Kerim'in nâzil olmağa başlamasıyla, Kur'an nuru karşısında üdeba ve bülegânın kıymetten düşüp sönen âsârı gibi, senin de o hududsuz ve nihayetsiz ve emansız fesahat ve belâgatın hutebayı hayretlere düşürmüştür. Sen bir şiir-i destanî değilsin. Fakat o kadar fasih ve belig ve edalı ve sadalı ve nağmeli yazılmış ve bütün harflerin birbirine dayanarak kelime ve kelâmların siyak u sibak, intizam ve insicam ile dizilmiş ve bunlar birbirine o kadar kuvvet ve kudret ve metanet vermiş ki; mensur ve Türkî ibareli olduğun halde, yine mislin getirilemez. Senin gibi parlak bir eser bir daha kimseye nasib olmaz.

50- İslâmiyet güneşinin doğuşundan tam ondört asır sonra, senin gibi ulvî ve İlahî ve arşî bir Nur'un, tekrar ve yeniden, bhusus bu son asırda hem Türk elinde ve hem de Türk dilinde doğması acaba kimin hatır u hayalinden geçerdi? Bu ne büyük nimet, bizler ve bu asır halkı için ne bahtiyarlık ya Rabbî!

51- Türkçemiz seninle iftihar edip dolmakta, kabarıp şişmekte ve her lisan üstüne bağdaş kurup oturmaktadır. Garb dillerinin herbirisine tercüme ve nakil olunan Mevlâna Câmi ve Mevlâna Celaleddin'in ve Hazret-i Mısırî ve Bedreddin'lerin âsâr-ı mübarekeleri sana bakıp "Bârekâllah, zehî saadet sana ey Risale-i Nur, hepimize baştacı oldun!" diye tebrik ve tehniyelerini sunmaya ve rûy-i zeminin insanla beraber bütün zîhayat mahlukatı dahi seni kabule hazırlanıyorlar.

52- Hele o güzel teşbih ve tabirlerin bir misli, bir daha bulunup söylenemez. Sendeki mukayese ve muhakemelerin, vak'a ve temsillerin bir benzeri ve bir naziri bir daha getirilemez.

53- Kur'an-ı Arabî'den Türkçe Sözlere akan ve bugün öz Türkçeden fişkırın bu feyz ve bu

nurlar, kalblerde senin bir nümune-i kudret ve nişane-i rahmet olduğuna hiç bir rayb ve güman bırakmıyor. Sen âyine-i idrake cilâ ve âlem-i kalbe safa ve ruh-u revana gıdasın.

54- Allah Allah! Türk milleti seninle ne kadar iftihar etse yine azdır. Gözleri nurlandırıp, gönülleri sürurlandıran bu hüccetler ve tabiratin ve bu kelimat ve teşbihatin arş-ı a'zamdan inen Kur'an-ı Hakîm'in delil, hüccet ve bürhanları olduğu muhakkaktır. Çünkü kederleri gidererek insana neş'e ve neşat veriyor. Okunurken hiçbir itiraz sesi ve hiçbir inkâr kokusu duyulmuyor. O zaman akıl ve mantık duruyor, nefs-i insanî safileşiyor, hem duruluyor. Sanki senin bütün hakikatların, evvelâ Rabbanî ve Rahmanî fabrikaların ulvî ve Samedanî tezgâhlarında işlenerek, sonra Nur-u İlahî deryasında yıkanıp çıkarıldıktan sonra gülyağı fabrikasına verilmiş, orada yedi defa gülyağlarına batırıldıktan sonra hâlis öd ağacı ile buhurlanmış ve bunlar ile yazılmışsın. Bütün mes'ele ve maddelerin hep sayılı ve saygılıdır. O muntazam ve mükemmel, müzeyyen ve münevver sözlerin şimdiye kadar yazılan ihtilafli eserleri büküp hepsini bir yana bırakmış ancak kendini nazargâh-ı enama arzylemiştir.» (Konferans sh:83

*****

55- SUAL: Risale-i Nur'daki kelime ve tabirlerin ifade ettikleri manaların aynısını yeni bir ifade ile ortaya koymak mümkün değil mi ki, o tabirlerin aynıyla muhafaza edilmesinde ısrar ediliyor?

CEVAP: Bu sorunun cevabı mahiyetinde pek çok beyanlar, bu kitapta zikredilmiştir. Burada da 1950 öncesi Mehmed Feyzi ağabeyin "Asa-yı Musa" mecmuası için hazırladığı lügatçenin başına yazdığı ve Hazret-i Üstadımızın da münteşir Emirdağ Lahikası-1 sh:224'de tahsin ettiği bir fıkrasını sorunuz münasebetiyle dercediyoruz:

56- «Bedî-ül beyan olan Risale-i Nur'un müellifi, üstadımız, Allame-i Said-ün Nursi Hazretleri evvela mücahede-i nefsanıyeyi herşeye takdim ve sıfat-ı mezmumeyi mahv.. alaik-ı dünyeviyeden inkıta'.. hakikat-ı himmetle Cenab-ı Hakka teveccüh ettiğinden kalb-i münevverinden hicab-ı zulümat, inayet-i Hakla inkişaf ve Rahmet-i İlahiye feyezân ve Nur-u Samedani lemaan edip

sırrına mazhariyetle sadr-ı şerifi müşerih olup, Rahmet-i Sübhaniye ile sırr-ı melekût mir'at-ı kalbine münkeşif ve hakaik-ı imaniye ve Kur'aniye tele'lü ettiğinden... şüphesiz Risale-i Nur, doğrudan doğruya ilham-ı İlahi ve İhsan-ı Rahmanî, İkrâm-ı Rabbanî, feyz-i samedanî, İntak-ı Sübhanî, hem i'caz-ı manevi-i Kur'ani... hem makbul-u şah-ı Risalet (asm)hem memduh-u şah-ı Velayet (RA)... hem mergûb-u Şah-ı Geylani(KS). . . hem Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın sema-i manevisinde parlayan hidayet ve tevfik güneşlerinin, nurlarının in'ikası... hem sırr-ı veraset-i kamile-i Nebeviyye(ASM) cihetiyle Resul-i Ekrem'e (ASM) ihsan olunan cevami-ül kelimn gibi, Üstadımıza dahi kalil-ül lafz, kesir-ül mana, kelimat-ı camia ikram olunması... hem Üstadımız, Esmâ-i Hüsnadan İsm-i Bedî'a mazhariyetten, telifi olan Risale-i Nur, kelimat-ı bedîa ve tabirat-ı garibe ile müzeyyen olması... hem tercüme olunacak kelimat-ı arabiyede Üstadımız yalnız lügatçe sathî manaları düşünmeyip belki gayet geniş ve pek kudsi olan iman ve Kur'an hakikatlarını nazara alarak gayet harika deliller, zahir bürhanlar, kat'i hüccetler isbat ve beyan ettiğinden o kelimet, ifade edip baktıkları külli hakikatlardan, kudsi manalardan birer ulviyyet, birer külliyyet kesbetmesi... hem Üstadımız eskiden beri fesahat-ı aliye ve belagat-ı fevkalade sahibi olduğundan, Risale-i Nur belagat ve edebiyetçe pek yüksek bir mevkiye bulunması gösteriyor ki, o nurlu kelimatı tercüme etmek imkansızdır.

57- Muhterem Mehmed Feyzi Efendi muhakkik ve müdakkik bir alim olması, sekiz sene Hazret-i Üstadımızın hizmetinde ve katibliğinde bulunması, Üstadımızdan da ders alması gibi çok mazhariyetleriyle, Risale-i Nur'un üslubu ve ifadesi ve kelimeler hakkında kanaat beyan etme hususunda alimler ve talebeler içinde en salahiyetdar şahsiyetlerden birisi olması noktasından, bu parça çok ehemmiyetli ve merhum ağabeyin Risale-i Nur'u nasıl anladığının parlak bir misalidir.

58- Mezkur lahikada neşredilen ve sualinizle de alakalı bir hadisede şudur:

Abdülkadir Badıllı naklediyor:

«1969'da Arabi Mesneviyi tab'etmek için teşebbüse geçtiğimizde;aslen Arabça olanMesnevinin içinde geçen bazı Türkçe kelimelerin Arabçaya tercümesi lazımdır, çünkü bu kitab Arabçadır ve Arabların içinde neşredilecektir, diye merhum Zübeyr Ağabeye mektubla bildirdim. Bu hususta Zübeyr ağabeyden gelen mektub aynen şöyledir:

59- “Rabian: İkinci mübarek ve müjdeli mektubunuzu aldım. Bugünkü neslin bilmediği fakat ihtiyacına binaen öğrenmek zaruretinde olduğu kelimeleri, Üstadımızın harikulade üslup ve belagatını ve hakikatleri ifade sadedinde isti’mal ettiği lügatları aynen muhafaza etmekle hepimiz mükellef bulanmaktayız. Hem merhum ve muazzez Üstadımızın sağlığında bu hususlarda:

1-Ya sahife sonlarında veya satır içinde lügatların yanına parantez içinde yazılıp yazılmayacağına,

2-Veyahut bir Risale-i Nur mecmuasının sonuna lügatçe ilavesine dair istenilen müsaadelere, mübeccel Üstadımız izin vermemiştir. Bir defasında şöyle buyurmuşlardı: “Bu Risale-i Nur’u tahriftir. Bir zaman birisi yapmak istedi, çok zarar verdi. Okuyanlar biraz zahmet çeksinler, lügatlerden arayıp bulsunlar.”

60- Eğer “şimendüfer, eczahane, santral” gibi lügatler, “Nuriye”de Arabî risalelerin içinde ise; mezkur vazifemize ve hakikata binaen yine değiştirmeyeceğiz. Okuyan zatlar öğrensinler. Eğer Arabçayı okuyacak yeni nesil ise, Yirminci asrın mevki-i muallasından hitab eden Mübelliğ-i Mübin’in, Hadi-i Ekber’in –kim bilir akılların ermediği ne hikmete binaen yazdığı- mevzubahis kelimeler misillü lügatları merak edip öğrenmek şeref-i manevisine yükselsinler. Hamisen: Eğer Arabîleri başında, eğer başlıklar Türkçe ise yine aynen Türkçe olarak kalsın. Madem Üstadımız o büyük eseri, tekrar tekrar okumuş ve mecmua haline getirmiş olduğu sıralarda o başlıkları aynen bırakmış; bizlerde aynen bırakırız.

-Hasta Kardeşiniz-

İşte merhum Zübeyr ağabeyin Risale-i Nur neşrinde gösterdiği en büyük sadakat titizliğini ve en vefakar halet-i ruhiyesini ve samimi telakkisini gösteren ve bildiren ifadeleri...

61- Aynı lâhika izahatına devamla diyor:

«Buraya kadar takdim edilen bir kısım nakil ve beyanlarla Üstad Hazretlerinin Nur’ların sadeleştirilmesine izin ve müsadesi olmadığını, olamayacağını ifadeye çalıştık. Yalnız bizim buradaki cevabî yazımız, Hazreti Üstadı rehber kabul edip ona sadakat gösterenler içindir.

Dikkat ve insaf ile mezkûr bedihiyata nazar eden ve Mektubat-ün Nuru okuyan okuyan herkes, Hazret-i Üstad'ın bu husustaki temeyülatını yakînen görecektir.

62- Eğer gençliğin ve nesillerin Nurlardan istifade ve istifazaları cidden arzu ediliyorsa, bunun yolu; Nurların sadeleştirilmesi değil, bil'akis Kur'an-ı Hakim'in bu asrın fehmine bir dersi olan Risale-i Nur'un telifindeki ve şimdiye kadar neşrolan asliyetindeki kudsiyetini muhafaza ile, genç ve körpe dimağlara, berrak gönüllere bu Kur'an nurlarının ulaştırılmasıdır. "Benim hizmetim ve sergüzeşte-i hayatım bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş. İnyet-i İlahiyye ile, bu zamanda ehemmiyetli bir hizmet-i imaniyyeye mebde' olmak için Kur'andan gelen ve meyvedar bir şecere-i aliye olan Nur risalelerini ihsan etmiş" diyen bir üstadın hayatını, şahsiyetini ve eserlerini nazara vermektir. Ve "Nur" ism-i şerifine mazhar Risale-i Nurların okunup okutulmasını te'min etmek ve ebedi mürşid-i manevi olduğunu genç nesillere takdim ve telkin etmektir. Evet şimdi Cenab-ı Hakk'ın bahşettiği bu kadar maddi-manevi imkanlar içinde ehemmiyetle üzerinde durulacak husus: "Kevser-i Kur'aniden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için bir buz parçası nevindeki şahsiyetini ve enaniyetini o havuz içine atıp eritendir" diyen bir kudsi üstadın meslek ve meşrebi içerisinde hizmete devam etmektir." diyen lahika mektubunun sonu şu cümlelerle son bulmaktadır:
«Bu gibi külli, kudsi neticeler ise, Risalelerin sadeleştirilmesi gibi tahrifat hükmüne geçen tasarruflarla elde edilmez. Ve maksasın tam aksine, gençlerin ve nesillerin istifade ve istifazalarına mani olunmuş olur.»

*****

63- SUAL: Bu tespit ve nakillerinizin ortaya koyduğu delillere rağmen "Risale-i Nur sadeleştirilmelidir" diyenlere ne dersiniz?

CEVAP: Evvela, Risale-i Nur'u anlamak ve istifade etmek hususunda şu durum ve hadiseler müşahade edilmiş ve ediliyor: Risale-i Nur'u ciddi ve samimi olarak ve ihtiyaç duyarak anlamaya teveccüh edenler ve merakla gayrat gösterenler, anlayıp istifade etmişlerdir. Bu husus, seneler boyunca meşhud vakıalardır, inkar edilemez. Kabiliyetleri az olanlar azıcık anlamalarından başka; dersin kudsiyetinden, ifadelerdeki manevi ahenkten feyiz almışlar ve

sihiramız bir tarzda kemalat ve takva mertebelerine ermişlerdir. Halbuki harici tasarruflarla sadeleştirme yapılsa, bu sır zedelenir. Bilhassa merak ve tevccühlerini afakiyatta dağıtanlar, kabiliyetli ve kültürlü olmalarına rağmen hakiki istifade ve tefeyyüz edemedikleri görülüyor. Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

«O ulûm-u imaniye ve o edviye-i ruhaniye, ihtiyacını hissedenlere ve ciddî ihlas ile istimal edenlere yeter, kâfi gelir. (Mektubat sh:358)

«Ümmî ihtiyarların dahi kırk-elli yaşından sonra Risale-i Nur'un hatırı için yazıya başlayıp yazdıkları kırk-elli parça, iki-üç mecmua içinde dercedildi. Bu ümmî ihtiyarların ve kısmen çoban ve efelerin bu zamanda, bu acib şerait içinde herşeye tercihan Risale-i Nur'a bu surette çalışmaları gösteriyor ki: Bu zamanda Risale-i Nur'a ekmekten ziyade ihtiyaç var ki; harmanlılar, çiftçiler, çobanlar, yörük efeleri hacat-ı zaruriyeden ziyade bir hacat-ı zaruriyeyi, Risale-i Nur'un hakaikini görüyorlar. Bu cildde az ve sair altı cild-i âherde masumların ve ihtiyar ümmîlerin yazılarının tashihinde çok zahmet çektim; vakit müsaade etmiyordu. Hatırıma geldi ve manen denildi ki: Sıkılma! Bunların yazıları çabuk okunmadığından, acelecileri yavaş yavaş okumağa mecbur ettiğinden, Risale-i Nur'un gıda ve taam hükmündeki hakikatlarından hem akıl, hem kalb, hem ruh, hem nefis, hem his, hisselerini alabilir. Yoksa yalnız akıl cüz'î bir hisse alır, ötekiler gıdasız kalabilirler. Risale-i Nur, sair ilimler ve kitablar gibi okunmamalı. Çünkü ondaki iman-ı tahkikî ilimleri, başka ilimlere ve maariflere benzemez. Akıldan başka çok letaif-i insaniyenin kut ve nurlarıdır. (Emirdağ lahikası-1 sh:64)

«Fehmettiğimiz miktarına memnun olup tekrar mütalaa ile izdiyadına çalışmalıyız.» (Sözler sh: 93)

«Yazılan parçaları dikkatle ve tekrarla okuyunuz.» (Şualar sh:321)

«Gazete gibi okumayınız. » (Mektubat sh:42)

«Bir mevhibe-i İlahiye olan o esrar, halis bir niyet ile ve dünyadan ve huzuzat-ı nefsaniyeden tecerrüd etmek vesilesiyle gelebilir.» (Mektubat sh:70)

«Başlardaki başların çoğu sarhoş;okumaz. Okusada anlamaz. (Lem'alar sh:105) Risale-i Nur, siyasetle alakası olmadığından ;siyasî bir kafa çabuk takdir edemiyor.» (Emirdağ Lahikası –1-sh:223)

Mezkur beyanlar gibi daha pek çok ifadelerden sarahatla anlaşılıyor ki;anlamak ve tefeyyüz için dikkat, teveccüh, ihtiyaç duyma gibi şartlar gerekiyor.

Evet Risale-i Nur eserleri hakkında anlaşılması zor ve muğlak olduğunu söyleyenlerin tam aksine olarak, risalelerde şu beyanlar vardır:

«Evet, Bediüzzaman zâtına mahsus bir üslûba mâliktir. Onun üslûbu, başka üslûblarla müvazene ve mukayese edilemez. Eserlerin bâzı yerlerinde, edebiyat kaidesine veya başka üslûblara nazaran pek münâsib düşmemiş gibi zannedilen bir noktaya rastlanırsa, orada gâyet ince bir nükte, bir îma veya ince bir mânâ veya hikmet vardır. Ve o Beyân tarzı, oraya tam muvafıktır. Fakat o ince inceliği, âlimler de birden pek anlamadıklarını îtiraf etmişlerdir. Bunun için, Bediüzzaman'ın eserlerindeki hususiyet ve incelikleri, Risale-i Nur'la fazla iştilal etmemiş olanlar, birden intikal edemezler.

64- Büyük şâirimiz, edebiyatımızın medâr-ı iftiharî merhum Mehmed Âkif, bir üdebâ meclisinde, "Viktor Hügo'lar, Şekspirler, Dekartlar; edebiyatta ve felsefede, Bediüzzaman'ın bir talebesi olabilirler. " demiştir.» (Konferans sh:40)

65- Risale-i Nur'u iyi anlayabilmenin ehemmiyetli bir vesilesi, zihni cehd sarfederek tekraren okumaktır.

«Bunun için, devamlı okumaya hergün devam ediniz. Kendini tekrar tekrar, zevkle ve şevkle okutan bu şaheser külliyyatını okudukça, anlayışınız ziyadeleşecektir. Anlamanın tek çaresi:Nurlarla baş başa kalıp, zihnî cehd sarfederek, tekrar tekrar okumak sevgisiyle payidar olmaktır.

66- Muhterem arkadaşlarım! Risale-i Nur'un üslûbu emsalsiz ve hiçbir üslûbla kabil-i kıyas olmayan cazib bir üslûbdur. Bediüzzaman Said Nursî, bir müfessir-i Kur'an olmakla beraber asrımızın en büyük edibi ve kuvvetli bir belîğidir. Fakat lafzın gösteriş ve tantanasına değer

veren ediblerden değildir. Bilakis en fazla manaya ehemmiyet ve kıymet verip, lafzın hatırı için manadan fedakârlık yapmayan, elbise için vücuddan kesmeyen bir müelliftir. O, zâtına has ve gayet müessir ve gayet cazibedar bir üslûb-u beyana sahibdir. Bunun için Nur Risalelerinde Kur'an ve iman hakikatları en berrak ve en mükemmel, en cazib ve en müessir bir tarzda izah ve isbat edilmiştir.

67- Risale-i Nur câmi' hakikatlar ve veciz sözler hazinesidir; bir cümlede bir sahifelik, bir sahifede on sahifelik, bir risalede bir kitablık mana ifade eden ve câmiülkelim hususiyetine mâlik bir şaheserdir. Bunun içindir ki: Dersleri çok tesirlidir ve gayet nafizdir.» (Nur'un İlk Kapısı sh:192)

68- «Risale-i Nur, fevkalâde müstesna bir edebî üstünlüğe maliktir. En meşhur eserlerle bile kabil-i kıyas olmayan ve başlıbaşına bir hususiyeti haiz olan üslûbunda yüksek bir belâgat, fesahat ve selâset ve i'caz vardır. Hattâ Bediüzzaman'ın eserlerini Âlem-i İslâmın ısrarla arzu etmesiyle Arapçaya tercüme ettirmek için büyük İslâm âlimlerine "Asâ-yı Mûsa Mecmuası" götürüldüğü vakit, okumuşlar ve demişlerdir ki: "Bediüzzaman'ın eserlerini ancak kendisi tercüme edebilir; Risale-i Nur'daki yüksek belâgatı ve misilsiz olan fesahat ve i'cazı tercümede muhafaza etmekten ve Onun ilmini ihata etmekten âciziz!" Bu suretle o yüksek âlimler, Üstadımızın faziletini ve Risale-i Nur'un kemalâtını göstermişlerdir.» (Tarihçe-i Hayat sh:696)

69- Bu lafiz ve mana veya kolay ve zor anlama diye mevzu edilen mes'elenin hakikatı ve çok kimselerin inceliğini anlayamayacağı hikmet ve sırları hakkında Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

«Zannımca lafz ve nazım, san'atça cazibedar olsa, nazarı kendiyle meşgul eder. Nazarı manadan çevirmemek için perişan olması daha iyidir.» (Sözler sh:694)

70- «Ey birader! Vakta ki keşf-i esrar merakı bizi şu makama kadar getirdi. Biz de seni beraber çektik. Seni taciz ettik. Hem senin çok yorgunluğunu dahi biliriz. Şimdi Unsur-ul Belâgat ve i'cazın miftahı olan İkinci Makale'nin içerisine seni gezdirmek istiyorum. Sakın o makalenin iğlak-ı üslûbu ve içinde cilveger olan mesailin elbiselerinin perişanlığı, seni temaşasından

müteneffir etmesin. Zira iğlak eden, manasındaki dikkat ve kıymettir. Ve perişan eden ve zînet-i zâhiriyyeden müstağni eden, manasındaki cemal-i zâtiyesidir.

71- Evet, nazlanan ve istiğna gösteren nazeninlerin mehirleri dikkattir. Ve menzilleri dahi kalbin süveydasıdır. Bunlara giydirdiğim elbise, zamanın modasına muhaliftir. Zira Kürd mektebi denilen yüksek dağlarda büyümüş olduğumdan alaturka tarzı alımadım. Hem de şahsın üslûb-u beyanı, şahsın timsal-i şahsiyetidir. Ben ise gördüğünüz veya işittiğiniz gibi, halli müşkil bir muammâyım...» (Muhakemat sh: 84)

72- «Bediüzzaman, eserlerinde, hemen bütün büyük müellif ve ediblerden farklı olarak lâfızdan ziyade mânaya ehemmiyet vermiştir. Mânayı, lâfza feda etmemiş; lâfzı mânaya feda etmiştir. Üslûbda okuyucunun bir nevi hevesini nazara almamış, hakikatı ve mânayı esas tutmuştur. Vücuda elbiseyi yaparken vücuddan kesmemiş, elbiseden kesmiştir. Risale-i Nur'daki aklı, kalbi, ruhu ve vicdanı celbeden ve hakikata râmeden o İlâhî cazibedendir ki; çoluğu-çocuğu, genci-ihtiyarı, âvamı-havassı o Nur'a koşuyorlar ve o câzibedar Nur'un pervanesi oluyorlar. Bu hakikatın parlak bir misali olarak geniş bir talebe kitlesi, az zamanda din düşmanlarını titreten bir hale gelmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh:697)

73- «Bilhassa lise ve üniversite tahsil gençliğine bu hârika eserler orijinal ve çekici üslûbu ve yüksek edebî san'atıyla kendini okutturuyor.

74- İşte bunun içindir ki; komünist ve masonlar, kendi zehirli fikirlerinin yayılmasına Risâle-i Nur'un kuvvetli bir mâni teşkil ettiğini biliyorlar. Kur'anın hakikî bir tefsiri olmakla kuvvetli bir îman kaynağı olan Risâle-i Nur'u ortadan kaldırmak veya okutmamak için çeşitli desiseler ve iftiralara başvuruyorlar.» (Şualar sh:545)

75- «Hazret-i Üstadın halis, fazıl bir talebesi ve birinci muhatabı olmuş Albay Hulusi Ağabey merhum, Risale-i Nur'un mükemmeliyetini anlatırken diyor ki: Sabri Efendi kardeşimiz ne güzel takdir etmiş, mâşâallah, mâşâallah. Kimin haddidir ki, bu Nurlarda yanlışlık bulsun. Evet bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünkü edebiyat satılmıyor. Kur'ân'dan nurlar gösteriliyor.» (Barla Lahikası sh:62)

76- Yine merhum Hulusi Ağabeyimizin Risale-i Nur'un kelime ve ifadelerinin mükemmelliğini

ve o ifadelerin taklid edilmeye layık olduklarını Bediüzzaman Hazretlerine beyan ederken diyor ki:

«Biliyorsunuz ki, çok ifadelerimde sizi taklid ettiğim birinci sebebi, merbutiyet-i hâlisânemin; ikinci sebebi, kudret-i kalemiyemin kifayetsizliğidir. Fakat mübarek Yirmi Dördüncü Sözde misali geçen fakir gibi, ben de derim: Ey Sevgili Üstadım, eğer gücüm yetişse, elimden gelse bütün o nurlu Sözler ayarında kelimelerden mürekkebe cümlelerle size mâruzatta bulunmak isterim. Fakat biliyorsunuz ki, yok. Niyetime göre muamele buyurunuz.» (Barla Lahikası sh:31)

77- Risale-i Nur'u anlama zorluğu hakkındaki iddialar, takriben 70 sene evvel Eski Said devresindeki eserleri için dahi ileri sürülmüştü. Fakat Hz. Üstad;"Evet dediğiniz doğrudur, eserler sadeleştirilmeli ve kolay anlaşılır hale getirilmelidir demeyip aksine muhatabların ihtiyaç duyup manaya teveccüh etmekteki eksiklikleri sebebiyle anlamada geri kaldıklarını ve yazılan risaleler kendi ihtiyarıyla olmadığını beyan eder ve der ki:

«Malûm olsun ki, bana deniliyor; insanlar diyorlarmış ki; "Onun eserlerinin çok yerlerini anlayamıyoruz. Böyle kalırsa bu eserlerin zayi' olmasından korkulur. "

78- Ben de derim: "Cenab-ı Hakk'ın izniyle inşâallah zayi' olmayacaklardır. Ve bir zaman gelecek, ekser dindar mütefekkirler, onları anlayacaklardır. Çünkü bu risaledeki ekser mes'eleleri; nefsimde tecrübe ettiğim, Furkan-ı Hakîm'in bana i'ta etmiş olduğu ilâçlardır. Fakat mümkündür ki, sair insanlar, benim bitamamihâ anladığım gibi anlamasınlar. Zira benim nefsim sû'-i ihtiyarıyla baştan ayağa dek, çeşitli yaralarla mülemma' olmuştur. Öyle ise hayat-ı kalbiyesi selim olan kimseler; heva-i nefis yılanının ısırmasından hastalanan kimse gibi, tiryakın derece-i tesirini anlayamaz.

79- Hem de ben sünihat-ı kalbiyemde izahat için tahririnden gelen aczden ve tağyirinden gelen havftan dolayı tasarruf edemiyorum. Ancak kalbime doğduğu gibi yazıyorum.

80- Hem de ben sair mütekellimînin hilafına olarak, kendi yerimde ve kendime hitaben konuşuyorum. Bana dönük olan samiin makamında değil. Çünkü onlar kendi nefislerini samiin makamında farzederek öyle konuşuyorlar. Anlaşıyor ki, benim kitabımın önü ve doğu yüzü bana dönük olup, onun ma'kûsu ve ters tarafı samia bakıyor. O halde sâmi', âyinede görünen

yazıyı okur gibi kendisine zorlaşıyor. Madem ki ben onun makamına gitmiyorum. O halde o, kendi hayalini tenezzülen bana göndersin ki, ben de onun hayalini başımdaki gözümde misafir edeyim. Tâ ki, o da benim gördüğüm gibi görsün.» (Mesnevî-i Nuriye Tercümesi/A. Badıllı sh:234)

Görülüyor ki;risaleleri anlayabilmek için o hakikatlara ihtiyaç duymak ve teveccüh etmek gerekiyor

81- «Bu ehemmiyetli risalenin, herkes herbir mes'elesini anlamaz. Fakat hissesiz de kalmaz. Büyük bir bahçeye giren bir kimsenin, o bahçenin bütün meyvelerine elleri yetişmez. Fakat, eline girdiği miktar yeter. O bahçe yalnız onun için değil, belki elleri uzun olanların hisseleri de var.» (Şualar sh:98)

82- Demek oluyor ki: Risaleler sadeleştirilse, elleri uzun olanların hissesi kaybolur. Yani havas tabakası okumaz. Halbuki avam alabildiği hissesiyle zamanla ve giderek terakki eder, anlayışı ve istifadesi artar, tekamül eder diye Üstad Hazretleri dikkatimizi çekiyor;dikkat etmek gerek!

*****

83- SUAL: Bediüzzaman'ın vehbi ilimle yazdığını söylediğiniz eserlerine, kendisi kesbi ile tasarrufta bulunmuş mudur?

CEVAP: Bediüzzaman Hazretleri diyor:

«... Yazdığım vakit, irade ve ihtiyarım ile olmadığını hissettiğimden, kendi fikrimle tanzim veya ıslah etmeği muvafık görmediğim için bir parça fehmi işkal edecek bir vaziyet aldı.» (Şualar sh:98)

84- Mezkur ifadeye dikkat edelim. Hazret-i Üstad gibi bir dahi-yi a'zam ve hem müellifi olduğu halde risale üzerinde tasarrufa gitmiyor ve bizlere bu hususu hatırlatıyor. O halde bizim insafla hareket etmemiz gerekmez mi?

85- Hele şu gelen ifade ve beyan ne kadar sarih ve ciddidir. Evet onbirinci mektub hakkında

Hazret-i Üstad diyor ki:

«Halbuki tanzimsiz, müşevveş bir surette idiler. Onlar ne hal ile yazılmış ise, öyle kalması lâzım geliyordu. Sonradan tashih ve tanzim etmeye me'zun değiliz! İşte bu Onbirinci Mektub, perişan bir surette, birbirinden çok uzak dört mes'eleden ibarettir. Hem müşevveş, hem perişandır. Fakat şâirlerin ve ehl-i aşkın, zülf-ü perişanîyi sevdikleri ve istihsan ettikleri nev'inden, bu mektub da -zülf-ü perişan tarzında- soğuk tasannu' karışmadan, hararet ve halâvet-i asliyesini muhafaza etmek niyetiyle kendi halinde bırakılmış.» (Mektubat sh:488)

86- Asar-ı Bediyye eseri sh:403'de şu kat'i hüküm var:

«Başkasının tashihine de kat'iyen razı olamıyorum. Zira külahıma püskül takmak gibi başkasının sözü, sözlerimle hiç münasebet ve ülfet peyda etmiyor. sözlerimden tevahhuş eder.»

87- Aynı hükmü te'yiden Hastalar Risalesinde de şu ihtar var:

«Kalbe fitrî bir surette gelen hatıratı, san'atla ve dikkatle bozmamak için, yeniden tedkikata lüzum görmedik. Okuyan zatlar, hususan hastalar bazı nâhoş ibarelerden veyahud ağır kelimelerden ve ifadelerden sıkılıp gücenmesinler, bana da dua etsinler.» (Lem'alar sh:205)

88- Bediüzzaman Hazretleri ifadelerindeki mana hassasiyetine dair bir ihtar da şöyle:

«Ahmed Bey'e haber veriniz ki, müdafaayı makine ile yazdığı vakit sıhhatine pekçok dikkat etsin. Çünkü ifadelerim başkasına benzemiyor. Bir harfin ve bazan bir noktanın yanlışıyla bir mes'ele değişir, mana bozulur.» (Şualar sh :486)

89- Yine ibretli diğer bir yazıyı ele alıyoruz. Şöyle ki:

«Aziz, sıddık kardeşlerim!

Gerçi bu mes'ele, perişan vaziyetimden müşevveş ve letafetsiz olmuş. Fakat o müşevveş ibare altında çok kıymetli bir nevi i'cazı kat'î bildim. Maatteessüf ifadeye muktedir olamadım. Her ne kadar ibaresi sönük olsa da, Kur'âna ait olmak cihetiyle hem ibadet-i tefekkürîye, hem kudsî, yüksek, parlak bir cevherin sadefidir. Yırtık libasına değil, elindeki elmasa bakılsın. Eğer münasib ise, "Onuncu Mes'ele" yapınız; değilse, sizin tebrik mektublarınıza mukabil bir mektub kabul ediniz. Hem bunu gayet hasta ve perişan ve gıdasız, bir-iki gün Ramazanda,

mecburiyetle gayet mücmel ve kısa ve bir cümlede pek çok hakikatleri ve müteaddid hüccetleri dercederek yazdım. Kusura bakılmasın.» (Şualar sh:243)

90- Mevzu edilen risalede mesele iyi ifade edilemediği beyan edildiği halde, Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'a aşina ve edip talebelerine bu bahsi okuyup düzeltin diye niye emretmedi ve aynen yazıldığı gibi neşredildi. Demek izin yok. Hazret-i Üstadın bazen söylediği "tashih edebilirsiniz" diye olan ifadeleri hem tevazu makamında hem talebelerine bir iltifat manasınadır. Çünkü böyle tasarruflu tashihler kitaplarda tahakkuk etmediği gibi, bazılarının yaptığı tasarruf ve ilavelere Hazret-i Üstadın revaç vermediği de naşirlerce bilinmektedir. Bunlardan bir numune:

«Hazret-i Üstad hizmetkarlarının şهادetiyle Muhakemat eserini 1953'lerde Kur'an hattıyla teksiri için, katip ve naşir bir zata vermiş. Fakat o ise, daha önceleri kandisine iltifaten verilmiş tanzim izinlerine binaen "Muhakemat" bu haliyle anlaşılmaz diyerek sadeleştirme cihetine gitmiş ve mumlu kağıtlara sadeleştirdiği şekilde geçirerek, Hazret-i Üstada göndermiştir. "Muhakemat"ın başına gelenleri gören Hazret-i Üstad, hemen o katibe başka vazifeler göstererek o şekilde neşri durdurmuştur.

91- Mustafa Sungur Ağabey rivayet ediyor: O hadise üzerine Üstadımız bizleri topladı ve "Siz hakem olun" dedi. "Bakınız şurada ben şu manayı kasetmişim; fakat o, bakınız başka şekilde anlamış ve yazmıştır. O halde bu şekilde "Muhakemat" olarak neşri caiz midir?" mealinde konuştu. O katib zatın sadeleştirdiği Muhakemat'ın bir iki fasikülü bizde de mevcuttur.» (Risale-i Nur'un Neşir Tarihçesi/A. Badıllı sh:42)

92- Naşir talebelerin yaptığı tashihler ancak "orijinal" asıl nüshalara göre yapılıyor. Hazret-i Üstadın bazen talebelerine iltifat ve tevazukarane tanzim ve tasfiye edebilirsiniz gibi sözlerine dikkat edilse nazikane müsaadesizlik olduğu anlaşılır. Mesela:
«Hakâika dair mesâilde külliyyatları ve bazan da tafsilâtları sünûhat-ı ilhâmiye nev'inden olduğundan hemen umumiyetle şübhesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişârem, tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü, hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.» (Barla Lahikası sh:138)

93- «Biliniz ki; şu zamanda şu vazife-i îmaniye çok mühimdir. Benim gibi, zaif, fikri çok

cihetlerle inkısam etmiş bir biçareye yükletmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakâik; biz, zâhiri vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise, kıymettar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazan onlara vekâleten tefsilâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.» (Barla Lahikası sh:138)

94- «Bütün Sözlerde konuşan ben değilim. Belki, İŞÂRÂT-I KUR'ANİYYE namına hakikattir. Hakikat ise hak söyler, doğru konuşur. Eğer yanlış bir şey gördünüz, muhakkak biliniz ki: Haberim olmadan fikrim karışmış, karıştırmış, yanlış etmiş.» (Sözler sh: 651)

95- «İnsan kusurlardan, nisyandan, sehivden hâlî değil. Benim bilmediğim kusurlarım var. Belki de fikrim karışmış, risalelerde hatalar da olmuş.» (Kastamanu Lahikası sh:161)

96- Mezkur ifadelerden ve aynı meselede külliyat müvacehesindeki muhtelif beyanlardan –ki bir kısmı bu derlemede görülüyor–aldığı dersle sadakatlı bir talebe şöyle düşünür:Üstadım gibi bir dahi zat Risalelere tasarruf etse, noksan kalırsa, bizim tasarrufumuz manayı bozar diyerek haddini bilir ve anlar ve Hazret-i Üstadın nazikane ikazını da anlamış olur. Çünkü fikir mahsulü değil ki, fikirle tasarruf edilsin. Risaleler, Kur'anın İ'caz-ı manevisinden tereşşuh etmiştir.

97- Aynı manada ve aynı meseleyi te'yid eden yazılardan biride İhtiyarlar Risalesi diğeri İşarat-ül İ'caz hakkında olan şu ifadeler de dikkate alınmalıdır:

Müsevvidine atfen Hazret-i Üstad diyor:

«Te'lifin akabinde ikimiz de yorgun olarak, mânâyı dikkatle düşünemeyerek, gâyet sathî bir tashihle iktifa edildiğinden, tarz-ı ifadede elbette kusurlar bulunacak. Âlîcenab ihtiyarlardan, ifadedeki kusurlarıma nazar-ı müsamaha ile bakmak; ve Rahmet-i İlahiye boş olarak döndürmediği mübarek ihtiyarlar, ellerini dergâh-ı İlahiyeye açtıkları vakit bizi de dualarında dâhil etsinler.» (Lem'alar sh:222)

98- Harb esnasında yazılan İşarat-ül İ'caz hakkında da Hazret-i Üstad şöyle der:

«O zamanlarda, o gibi yerlerde, müracaat edilecek tefsirlerin, kitabların bulunması mümkün olmadığından; yazdıklarım yalnız sünuhat-ı kalbiyemden ibaret kaldı. Şu sünuhatım eğer tefsirlere muvafık ise, nurun alâ nur; şayet muhalif cihetleri varsa, benim kusurlarıma

atfedilebilir.

Evet tashihe muhtaç yerleri vardır, fakat hatt-ı harbde büyük bir ihlas ile, şehidler arasında yazılıp giydirilen o yırtık ibarelerin tebdiline (şehidlerin kan ve elbiselerinin tebdiline cevaz verilmediği gibi) cevaz veremedim ve kalbim razı olmadı.

Şimdi de razı değildir, çünkü o zamandaki ihlas ve hulûsu şimdi bulamıyorum.(HAŞİYE)»
(İşarat-ül İ'caz sh: 9)

99- Bu ifadede tashihe muhtaç yerleri vardır deniliyor. Fakat haşiyede sûnuhat-ı Kur'aniyye yani sonsuz ilm-i ilahiden mülhem ve Kur'anın manevi i'cazı olduğundan yanlışlardan muhafaza edildiği nazara verilip ince bir manaya dikkat çekiliyor. Yani;ahirzaman fitnesine karşı manen vazifedar olan zatın ve hizmetinin her cihetle ve hususi manada yani, inayet-i hassa ile muhafaza edildiği Risale-i Nur'un müteferrik yerlerinde zikredilir. Evet Risale-i Nur kesbî ilimle yazılmış değil, vehbidir.

100- Hazret-i Üstad notalar ve Arabi risaleler için de aynı manayı te'yiden şunları söyler:
«Şu Notalar ve arabî Risaleler, Yeni Said'in en evvel hakikat ilminden bir derece şuhud suretinde gördüğü için tağyir edilmeden mealleri yazıldı. Onun için bazı cümleler sair Sözlerde de zikredilmekle beraber burada da zikrediliyor; ve bir kısmı gâyet mücmel olmakla beraber izah edilmiyor, tâ letafet-i asliyesini kaybetmesin.» (Lem'alar sh: 113)

*****

101- SUAL: Bu anlatılanlara göre, Risale-i Nur'un tabir ve kelimelerine tasarruf edilemeyince;bu tabir ve kelimeleri bilmeyenler ne yapacaklar? Bu kelimelere bilinmezse, manalar kapalı kalmaz mı?

CEVAP: Ortaya konan bunca İslâmî Lugat kitapları, elbette ki bu ihtiyacın cevabı olarak yazılmışlardır. Kitabların orijinal yapısına tasarruf etmeye hiç ihtiyaç yoktur. Üstad Bediüzzaman Hazretleri İslami tabir ve ıstılahların sadeleştirilip asliyetini bozmaya değil, belki bu manidar ve nur menbaları olan kelimelerin tarihî seyri ve istikrarını akıl ve kalblerde de tesbitini istiyor ve diyor ki:

«Her mü'mine bilmesi lâzım olan mücmel manaları, yani muhtasar bir meali ise, en âmî bir adam dahi çabuk öğrenir. Bütün ömrünü İslâmiyetle geçiren ve kafasını binler malayaniyat ile dolduran adamlar, bir-iki haftada hayat-ı ebediyesinin anahtarı olan şu kelimat-ı mübarekenin meâl-i icmalîsini öğrenmemesine nasıl mazur olabilirler, nasıl müslüman olurlar, nasıl "akıllı adam" denilirler? Ve öyle heriflerin tenbelliklerinin hatırı için, o nur menba'larının mahfazalarını bozmak kâr-ı akıl değildir!..» (Mektubat sh:341)

102- «Acaba kendine müslüman diyen bir adam, dünyanın bir menfaati için, bir günde elli kelime Firengî lügatından taallüm ettiği halde; elli senede ve her günde elli defa tekrar ettiği Sübhanallah, Elhamdülillah ve Lâilaha illâllah ve Allahü Ekber gibi mukaddes kelimeleri öğrenmezse, elli defa hayvandan daha aşağı düşmez mi? Böyle hayvanlar için, bu kelimat-ı mukaddese tercüme ve tahrif edilmez ve tehcir edilmezler! Onları tehcir ve tağyir etmek, bütün mezar taşlarını hâkketmektir; bu tahkire karşı titreyen mezaristandaki ehl-i kuburu aleyhlerine döndürmektir.» (Mektubat sh:434)

103- Evet dünyevi ve fani hayatın menfaati için yapılan ve milli şa'saa ve teşvikle ve büyük paralar harcanarak yürütülen firengi lisanı öğrenme ve öğretme faaliyetinde gösterilen alaka ve gayretin çeyreği kadar bir gayret, ebedi saadetin kazanılmasına gösterilse ve şa'saalandırılrsa heralde cemiyetimizde avam tabakası kalmazdı. Hayat-ı uhreviyeye bu kadar alakasız insanlar için fikrî, ilmî ve hissi olan ve manevi değerleri taşıyan tabirat-ı diniye asrın ruhsuz kelimelerine mahkum edilemez.

*****

114- SUAL: Manevi hususiyetlerle mümtaz olduğunu söyleyip nazara verdiğiniz Risale-i Nur'un anlatılan manadaki ledünnî inceliklerinden manevi tefeyyüz eden zatlar yetişmiş midir?

CEVAP: Evet, yetişenler vardır. Bilhassa Barla Lahikasında bu zatlardan bazılarının mektuplarına dikkat edenler, böyle zatların varlığını bir derece anlarlar. Ezcümle: Bediüzzaman Hazretlerinin talebelerinden alim ve fazıl ve ehl-i kalb bir zat olan merhum Hasan feyzi Ağabeyin, Risale-i Nur'un meziyetlerini beyan eden ve hazret-i Üstad'ın tashih ve

tasvibinden geçen yazısı örnek gösterilebilir. Evet bu zat, Risale-i Nur'un Kur'anî ve ilhamî, fasih ve belîğ olduğunu; sahife, satır, kelime ve harflerinde pekçok esrar ve ledünniyat bulunduğunu; en avama kadar ders verdiğini ve Türkçemize büyük meziyetler kattığını ifade eder. Yazısının bir kısmı aynen şöyledir:

115- Ey Risale-i Nur! Senin Kur'an-ı Kerim'in nurlarından ve mu'cizelerinden geldiğine, Hakk'ın ilhamı, Hakk'ın dili olup onun emri ve onun izni ile yazıldığına ve yazdırıldığına, artık şek şübhe yok. Fakat acaba senin bir mislin daha yazılmış mıdır? Türkçe olarak te'lif ve tertib ve tanzim olunan, müzeyyen ve mükemmel, fasih ve belîğ nüshalarının şimdiye kadar bir eşi ve bir benzeri görülmüş müdür? Yüzündeki fesahat ve özündeki belâgat ve sendeki halâvet başka eserlerde görünmüyor. Ehil ve erbabına malûm olduğu üzere âyât-ı beyyinat-ı İlahiyenin türlü kıraat ile hikmet ve hakikat ve marifet ilimlerini ve daha bir çok rumuz ve esrar ve işaret ve ulûm-u Arabiyeyi hâmil olduğu gibi, sen dahi bir çok yücelikler sahife ve satırlarında, hattâ kelime ve harflerinde, talebelerini hayret ve dehşetlere düşüren birçok esrar ve ledünniyat taşıyorsun. İşte bu hal senin bir mu'cize-i Kur'an olduğunu isbat ediyor. Öyle yazılmış ve öyle dizilmişsin ki; insanın baktıkça bakacağı, okudukça okuyacağı geliyor. En âlî bir taleben senden feyiz ve ilm ü irfan aşkı aldığı gibi, en avam bir taleben de yine senden ders duygusunu alıyor. Sen ne büyük bir eser, ne tatlı bir kevsersin. Bu hâlin Türkçemize büyük bir kıymet ve tükenmez bir meziyet bahşediyor. Senin ulviyet ve kerametini Türk dilini bütün diller içinde yükseltiyor Kur'andan maada hiçbir kitaba ve hiçbir kavmin lisanına sığmayan bu kadar yüksek asalet ve fesahatı seninle dilimizde görüyoruz.» (Konferans sh:84)

116- Risale-i Nurla haşr ü neşr ve fena fin-nur olan bu zatın aynı anlayışına samimiyetle sahip pek çok ehl-i fazilet ve muhles ağabeylerin cadde-i kübra-yı müstakîmlerinden, halis ve sadık bir nurcu inhiraf etmez ve ettirilmez ve ettirmez.

117- Ledünniyattan hissedar ve ilm-i vehbîye istinad eden Risale-i Nur'un bütün inceliklerine; nefsin enaniyetinden ve asrın gill u gışından dolayı gereği kadar vâkif olamadığımızı bilmek gerek.

*****

